

Verkenning van houten oeverbescchoeiingen en aanverwant

Lokaties: Wippolder en TU-wijk

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website : delfland.knnv.nl
Bluesky: KNNV Natuurlijk Delfland
Youtube: natuurlijk delfland

Werkgroep Oevers
Rob Lampe

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging (KNNV)

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Opzet van het onderzoek.....	3
2.1	Stappenplan.....	3
2.2	De Locaties.....	3
3	Resultaten.....	5
3.1	Sloot Charlotte de Bourbonstraat (locatie 1).....	5
3.2	Sloten Amalia van Solmslaan (locaties 2 en 3).....	6
3.3	Vijver achter De Schakel (locatie 4).....	7
3.4	De Groen Blauw wadi's bij Jaffa (locatie 5).....	8
3.5	Sloot om begraafplaats Jaffa (locatie 6).....	9
3.6	Sloot Christiaan Huygensweg bij Aula TU Delft (locatie 7).....	10
3.7	Sloot Kon. Emmalaan (locatie 8).....	11
3.8	Sloot Jaffalaan (locatie 9).....	12
3.9	Vijvers Leeghwaterstraat bij TU Werktuigbouw (locatie 10).....	13
3.10	Sloot Professor Telderslaan (locatie 11).....	14
3.11	Vijver en sloten Schoemaker Plantage (locaties 12, 13, 14 en 15).....	15
3.12	Sloot parallel aan fietspad Bakemastraat (locatie 16).....	16
3.13	Sloot onderaan Kruithuisweg (locaties 17, 18, 19 en 21).....	17
3.14	Sloot Schoemakerstraat, zuidzijde (locatie 22).....	18
4	Discussie en conclusies.....	19
5	Verantwoording.....	20
6	Referenties.....	20
7	Bijlagen.....	20

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2026

Referentie: Rob Lampe, Inventarisatie houten oeverbeschoeiingen, Natuurlijk Delfland, 2026

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

Voor 2026 heeft Natuurlijk Delfland (KNNV) het jaarthema Oevers gekozen. Met name omdat er in onze gebouwde omgeving erg veel houten oeverbeschoeiingen zijn te vinden. Deze steile oevers vormen hindernissen voor de natuur door gebrek aan geleidelijke overgangen in de waterkanten. Zachte overgangen bieden meer kans op biodiversiteit in flora en fauna door variaties in water-oever contact en profiel. Bij harde verticale oevers ontbreekt die ecologische kwaliteit en daardoor ook gewenste levendige natuur. Om die reden is 'Voorkom een droeve oever' het motto van het jaarthema. Zie [1].

2 Opzet van het onderzoek

2.1 Stappenplan

Om het jaarthema kracht bij te zetten is het Team Oevers opgericht. Door middel van een stappenplan is een doelmatige taakstelling bedacht. Globaal houdt dit voor de teamleden het volgende in, zie ook [1]:

- inventarisatie van de plekken waar zich houten oeverbeschoeiingen bevinden rondom ieders woonomgeving;
- deze te markeren in overzichtskaart(en), voor zover bezocht en geconstateerd;
- het maken van foto's van betreffende oevers;
- voorselectie van meest kwalijke 'droeve oevers', bijv. monotone houten oevers aan beide kanten van watergang; en
- voor 3 locaties een voorstel doen hoe die oevers op creatieve en haalbare manier natuurvriendelijk(er) te maken zijn.

2.2 De Locaties

Voor mijn onderzoek heb ik het ook dicht bij huis gehouden: de Wippolder en de TU-wijk. Figuur 1 geeft de plattegrond van deze wijken. Daarin zijn 22 mogelijk relevante locaties aangegeven die nader zijn bekeken en in de navolgende paragrafen worden besproken.

* Handleiding groenblauw
door Atelier Groenblauw
Koningplein 93
2611 XG Delft
www.ateliergroenblauw.nl

Hiltrud Pötz
06 41133776

Wednesday, 20 May 2026 20:24:37 - Legger - Delfland - Mozilla Firefox

Afb. 1: Inventarisatieoverzicht Wippolder en TU-wijk.

3 Resultaten

3.1 Sloop Charlotte de Bourbonstraat (locatie 1)

Afb. 2: Zicht vanaf het Poortlandplein

Afb.3: Zicht richting Amalia van Solmslaan

De walkant wordt gekenmerkt door veel bossages (deels zonder eigenaar) en een tweetal veldjes aan de straatzijde. Zoals in afb. 4 te zijn bevindt zich aan de linkerkant een “beschermingszone” grenzend aan de achtertuinen op de Nassaulaan. Onduidelijk is welke verantwoordelijkheid dit voor de bewoners meebrengt.

De sloot is relatief kort, zeer ondiep en wordt voor een flink deel overschaduwd. Houten beschoeiingen zijn in redelijke tot goede staat. Door gemengd en deels onbekend eigendom lijkt het een minder geschikte locatie voor ons project.

3.2 Sloten Amalia van Solmslaan (locaties 2 en 3)

Afb. 4: Aan zijde Nassaulaan (aansluitend op sloot Charlotte de Bourbonstraat)

Afb. 5: Aan zijde Schoemakerstraat

De beide sloten zijn breed en de linkerzijden hebben houten beschoeiingen die in redelijke tot goede staat zijn. Er is een lang talud dat vooral wordt gebruikt voor hondenuitlaat. Zeker aan de zijde van de Schoemakerstraat lijkt er de mogelijkheid om een natuurlijker overgang te creëren.

3.3 Vijver achter De Schakel (locatie 4)

Afb. 6 en 7: (Natuur-)vijver aan de Schoemakerstraat achter De Schakel Uitvaartcentrum

Dit is een zeer verborgen plek waar dagelijks duizenden auto's en fietsers langsrijden. Enkel in de winter zou het kunnen opvallen. Oorsprong van dit stukje “vergeten” natuur is onbekend, maar roept om nader uitgezocht te worden. Maar voor ons project: zo laten, bewaren zoals het is.

3.4 De Groen Blauw wadi's bij Jaffa (locatie 5)

Afb.8 en 9: Wadi's Groen Blauw Jaffa

Dit is een intrigerend stukje park. Het doel van wadi's in een stadse omgeving lijkt duidelijk: opvang van overtollig regenwater. Echter, geconstateerd is dat ook bij flinke regenbuien de drie wadi's droog blijven staan. En aan de vegetatie is geen verschil te zien met de omliggende velden. Waarom dan die wadi's? Daarnaast: GroenBlauw? Dit blijkt een filosofie te zijn die ook de gemeente Delft aanhangt:

Groenblauwe steden zijn steden die zich richten op het vergroten van groen (natuur) en blauw (water) om de klimaatbestendigheid en leefbaarheid te verbeteren.

Ontwikkeling en advisering vindt plaats onder begeleiding van het Atelier Groenblauw aan het Koningsplein 93 hier in Delft: www.ateliergroenblauw.nl .

Nu zijn deze wadi's geen 'natuurlijke oever', maar omdat de diepere ligging een mogelijkheid biedt tot andere vegetatie wil ik het in de shortlist opnemen. Een voorbeeld kan de wadi zijn die in Rijswijk Buiten is gerealiseerd, zie afb. 10.

Afb. 10: Wadi aan de Warmoestuin in Rijswijk Buiten

3.5 Sloop om begraafplaats Jaffa (locatie 6)

Afb. 11: Verbreding aan achterzijde Jaffa

De sloot om Jaffa heen is smal, met uitzondering van het stuk in afbeelding 10. De sloot is zeer ondiep en sterk vervuild met afgevallen en rottende bladeren. Eigenlijk is het onduidelijk wat het onlangs gerenoveerde gemaal aan het Zuidplantsoen hier uit de sloot maalt.

De verbreding is eveneens zeer ondiep en lijkt tegelijk met de wadi's op eenzelfde diepte te zijn uitgegraven, maar staat er niet mee in verbinding. Kan duidelijk worden als er meer bekend is over de wadi's zelf.

De sloot vertoont weinig tekenen van leven en de vraag is werkzaamheden hier mogen en worden gewaardeerd.

3.6 Sloop Christiaan Huygensweg bij Aula TU Delft (locatie 7)

Afb. 12: Christiaan Huygensweg

Een brede sloot met houten walbeschoeiingen. Vanwege de kleine taluds zal het moeilijk zijn hier een volwaardige, natuurlijke oever te creëren. Lijkt geen mogelijkheid dus.

3.7 Sloot Kon. Emmalaan (locatie 8)

Afb. 13 en 14: Kon. Emmalaan

De singel heeft een enorme lengte, nl. bijna 500 meter met vooral aan de zuidzijde een langzaam hellend talud. Het wordt hier echter duidelijk dat de doelstelling “natuurlijke oevers” al opgang vindt in Delft. De beschoeiing is deels onderwater verdwenen (gedrukt?) en er zijn over de hele lengte overgangsgebieden ontstaan.

De vraag die zich hier wel aandient waarom er nog over de volle breedte wordt gemaaid? Uit de excursie in Maasland is duidelijk geworden dat bij twee- tot driemaal maaien per jaar van de overgangsstrook een aanzienlijke natuurwinst kan optreden. Zeker aan de zuidzijde zou je de bomenrij kunnen aanhouden waarachter selectief wordt gemaaid.

De vraag die ik hier dus wil meenemen wat het maaibeleid is van de gemeente: waarom wordt er geen overgangsstrook aangehouden?

3.8 Sloop Jaffalaan (locatie 9)

Afb.15: Jaffalaan

Een mooie, verwaarloosde sloot. Dit komt doordat de faculteit Scheikunde reeds lang geleden is gesloten en de Prins Bernardkade min of meer in ongebruik is geraakt. Nu de Internationale School er is geopend, vindt er weer onderhoud plaats. Uit de afbeelding lijkt die aan te sluiten bij “natuurlijke oevers”, hoewel het de vraag is of er zo wordt voldaan aan de eisen voor het doorstroomprofiel. Het Waterschap zal hier wel op monitoren.

Geen actie of aandachtspunt voor ons.

3.9 Vijvers Leeghwaterstraat bij TU Werktuigbouw (locatie 10)

Afb. 16 en 17: De TU Werktuigbouw vleugels

De voorzijde van de vier torens van Werktuigbouw zijn omgeven door water en wordt afgegrensd door de Leeghwaterstraat. Tot een twintig jaar geleden was dat de doorgaande weg in de TU wijk, maar deze is nu veranderd in de as van de TU Campus met enkel OV verharding (tram), fiets- en wandelpaden en veel groen. In dat kader lijkt de strak gemaaide grasstrook uit vroeger jaren te zijn verdwenen en heeft plaatsgemaakt voor een flinke rietkraag.

Op afbeelding 17 is ook te zien dat of het waterniveau is gestegen of de walbeschoeiingen reeds onder water zijn gedrukt.

Het lijkt erop dat wij hier weinig hebben toe te voegen.

3.10 Sloot Professor Telderslaan (locatie 11)

Afb. 18: Professor Telderslaan (Oostzijde)

Deze singel loopt parallel aan de Kon. Emmalaan en is dus ook ca. 500 meter lang. De houten walbeschoeiingen zijn hier in redelijke staat en vormen in principe een flinke hindernis. Mogelijk omdat het achterin de wijk tegen sociale woningbouw aanligt, is er minder aandacht voor deze singel. M.a.w. het ligt er verwaarloosd bij.

Saillant detail: Dat ook bij minder maaien aandacht nodig is om een diverse begroeiing te krijgen, illustreert de ongemaaide kant aan de westzijde, zie afbeelding 19. Hier is een wirwar van grassen en onkruid ontstaan met m.i. weinig natuurwaarde.

Afb. 19: Professor Telderslaan (Westzijde)

3.11 Vijver en sloten Schoemaker Plantage (locaties 12, 13, 14 en 15)

Dit is de nieuwbouwwijk aan de rand van de TU wijk waar eerder o.a. TNO was gevestigd. Deze wijk is met zorg opgebouwd en er is grote aandacht gegeven aan duurzaamheid en natuur. Dit is o.a. terug te zien aan de mooie oevers die al in enkele jaren zijn ontstaan. De afbeeldingen maken duidelijk dat hier voor ons “geen eer te behalen is”.

Afb, 20, 21, 22, 23 en 24: Vijver en sloten in en rond de Schoemaker Plantage

3.12 Sloop parallel aan fietspad Bakemastraat (locatie 16)

Afb. 25 en 26: Bakemastraat, sloop tussen Schoemaker Plantage en Delftechpark

Een flinke sloop gekenmerkt door houten beschoeiingen. Een die er gewoon is, maar mogelijk meer in de belangstelling komt vanwege de appartementen die als laatste van het totaalproject Schoemaker Plantage verrijzen en uitzicht hebben op de sloop. Mogelijk dat hier al plannen voor liggen, anders een overweging om in het project mee te nemen.

3.13 Sloop onderaan Kruithuisweg (locaties 17, 18, 19 en 21)

Afb. 27 en 28: Parallel aan de Kruithuisweg

Deze sloten liggen aan de zelfkant van de TU wijk: volledig begroeid, nauwelijks beschoeiingen te bekennen. Of er veel leven zit, is de vraag. Als dat een doel wordt, dan project, maar het zal niet eenvoudig te realiseren zijn. Neen dus.

3.14 Sloop Schoemakerstraat, zuidzijde (locatie 22)

Afb. 29: Schoemakersstraat

Waar aan de overkant op locatie 15 een waar natuurgebied is gecreëerd, laat deze afbeelding het prototype sloot met houten beschoeiing zien. Vanwege de lengte en de brede taluds is deze watergang een goede kandidaat. Overweging is wel dat de Schoemakerstraat een doorgaande weg is, waar snel wordt gereden en aan de andere zijde ook verkeer rijdt van en naar de verschillende parkeerplaatsen. Als bijv. eenden en ganzen dan van habitat wisselen, vallen er zeker slachtoffers.

N.B. **Locatie 20** wordt buiten beschouwing gelaten. Dit betreft nl. het water waarin een drietal flats van DUWO staan. Het bijzondere is dat dit leuk en luxe oogt, maar studenten klagen dat ze zomers geen deuren en ramen open kunnen zetten vanwege opvliegend ongedierte.

4 Discussie en conclusies

Op basis van de inventarisatie stel ik volgende prioriteiten voor:

1. Locatie 11, Professor Telderslaan

Lange singel, gesplitst, grote taluds. Noordzijde rustige weg, zuidzijde wandelpad. Houten beschoeiingen zijn in verval. Aan de westzijde is langs het voetpad reeds een stuk ongemaaid.

Voorstel zou kunnen zijn wegdrukken beschoeiing en overgangszone maken. In eerste instantie beschermd tegen vraat en vernieling zoals op bijgaande foto. Daarna moet het onderdeel worden van een specifiek maaibeleid van de gemeente Delft.

Afb. 30: Creëren en initieel beschermen van overgangszone.

2. Locatie 5: Wadi Groen Blauw achter Jaffa

Valt buiten de 'houten walbeschoeiingen', maar geeft wel een grootse mogelijkheid tot vermeerdering van natuurwaarde. Ook lijkt het voor ons (mij) interessant om meer te weten komen over het concept van de groenblauwe steden, een concept dat actief door de gemeente Delft wordt nagestreefd. Zie bijv. de (gemiste) bijeenkomst van 24 maart j.l. in de openbare bibliotheek met de titel Groene en Veerkrachtige Steden.

Vraag is hier waarom de wadi niet dieper ligt. Dit geeft meer capaciteit voor regenopvang, maar zou ook een andere vegetatie hebben gegeven. Of werd dat expres niet nagestreefd?

Qua inrichting zou na verdieping een voorbeeld kunnen worden genomen aan de wasi in Rijswijk Buiten, zie afbeelding 10.

3. Locatie 16: Professor Bakemastraat

Breed water met houten beschoeiingen en staat ook in verbinding met de wijk Emerald. Het brede talud aan de Noordzijde is/wordt onderdeel van de laatste uitbreidingen van de Schoemaker Plantage en zou op eenzelfde wijze kunnen worden veranderd als locatie 11.

4. Locatie 6: Sloot om begraafplaats Jaffa

De sloot is vrij smal, maar dood door het vele humus wat erin ligt. Jaffa zelf is een klein paradijs voor vleermuizen en vogels zoals bijv. specht en uil. Een van de vragen die te beantwoorden is, waarom het gemaal aan deze sloot is vernieuwd, terwijl er ogenschijnlijk nauwelijks stroom is.

Daarnaast is de uitstulping aan de kant van de wadi's zeer ondiep. Mogelijk is het uitgegraven in combinatie met de wadi's zelf en is de (zanderige) duintop zichtbaar geworden. Vegetatie is er echter nauwelijks.

5. Locatie 22: Schoemakerstraat, westzijde

Een lange sloot, maar wel aan de drukke Schoemakerstraat. Minpunt is verder dat het geen 'zichtlocatie' is, bijv. in een woonwijk waar veel wandelaars zijn en de natuurwaarde kunnen waarden.

5 Verantwoording

(Geen).

6 Referenties

1. Frankema, T.M., Verkenning van houten oeverbeschoeiing, Delft juni 2026

7 Bijlagen

(Geen).